Koncepcia vyučovania predmetu slovenský jazyk a literatúra na základe požiadaviek a cieľov platného ŠVP

z roku 2015

Walter Hirschner

Zuzana Balajová

august 2020

Čo chcem naučiť žiakov v 2. ročníku na hodinách jazykového vyučovania?

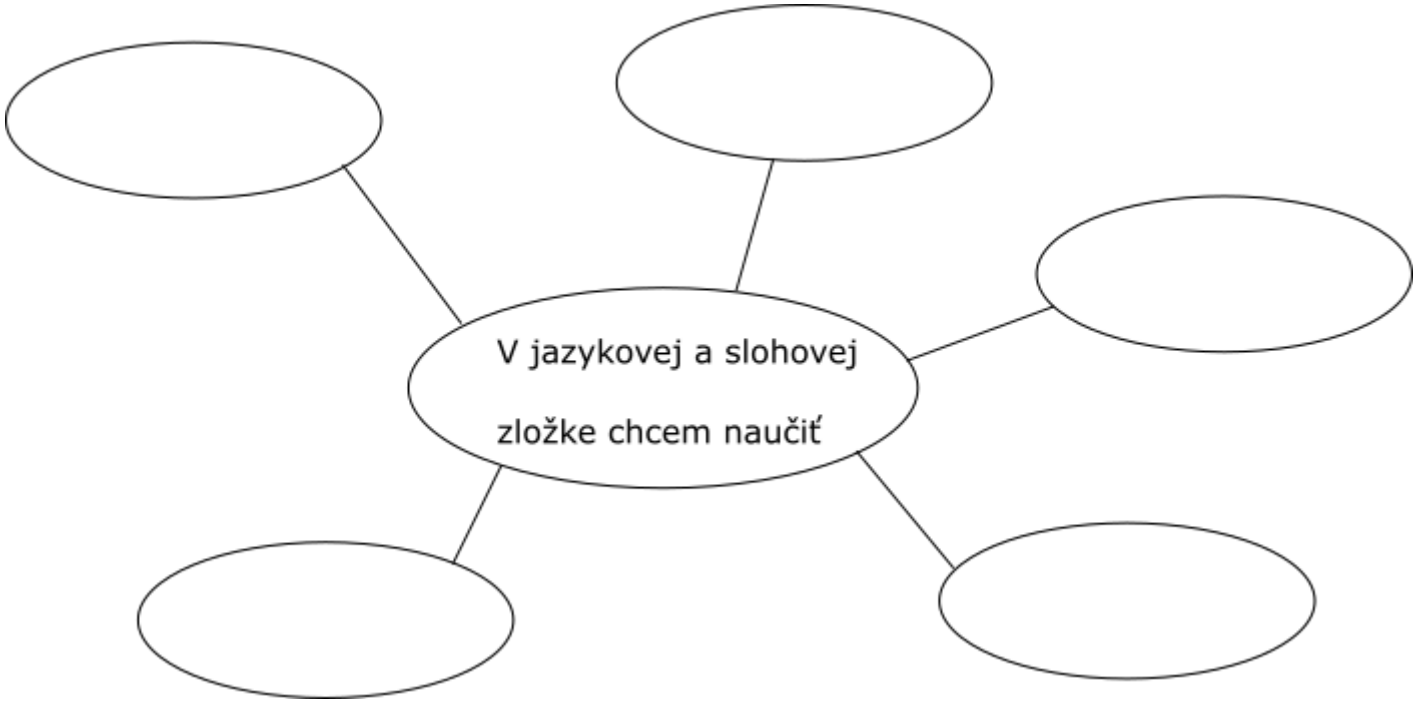

Prezentácia je dostupná na webe, píšte si to, čo nevidíte na zobrazovači.

Čo sú naše ciele a očakávania?

- Spoločná diskusia
- Individualizácia práce ako požiadavka

Využitie pojmovej mapy

- Vlastné plánovanie
- Príprava na zvládnutie učiva 4. ročníka

Nová séria učebnice a pracovného zošita

- Plne v súlade s požiadavkami ŠVP (platného iŠVP)
- Primeraný rozsah
- Overené postupy
- Zaujímavé úlohy
- S rozšírenou interaktívnou podporou
- S podporou formou návrhu TVVP
- Diktáty k učivu
- Metodická podpora

Nové materiály – zmenený obsah

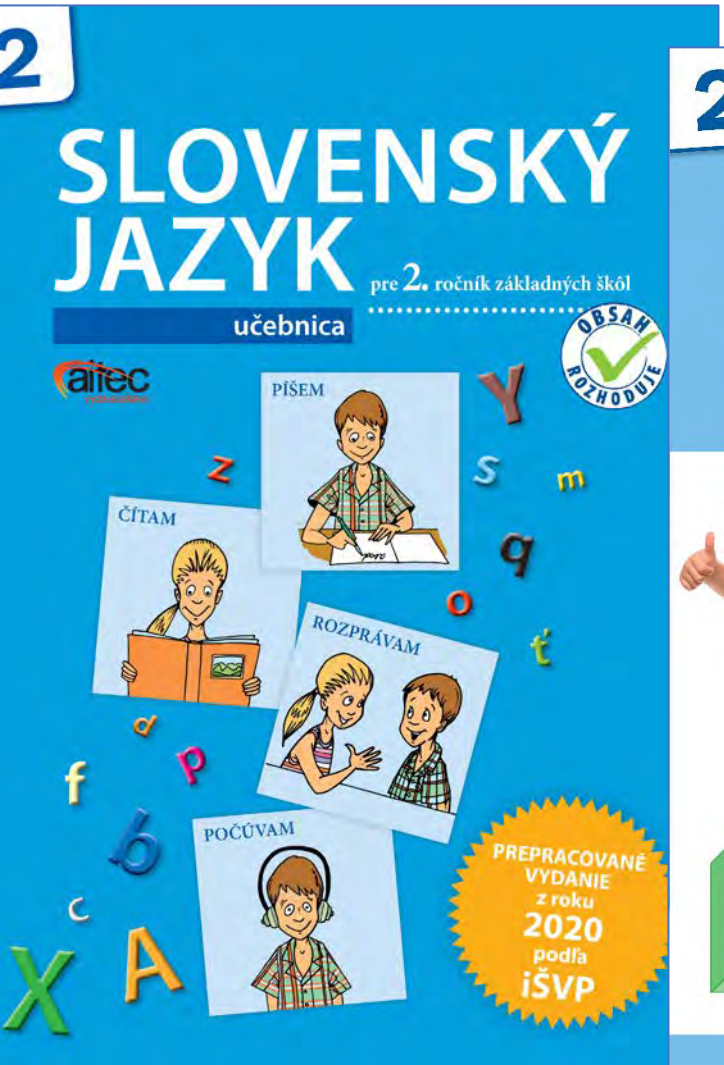

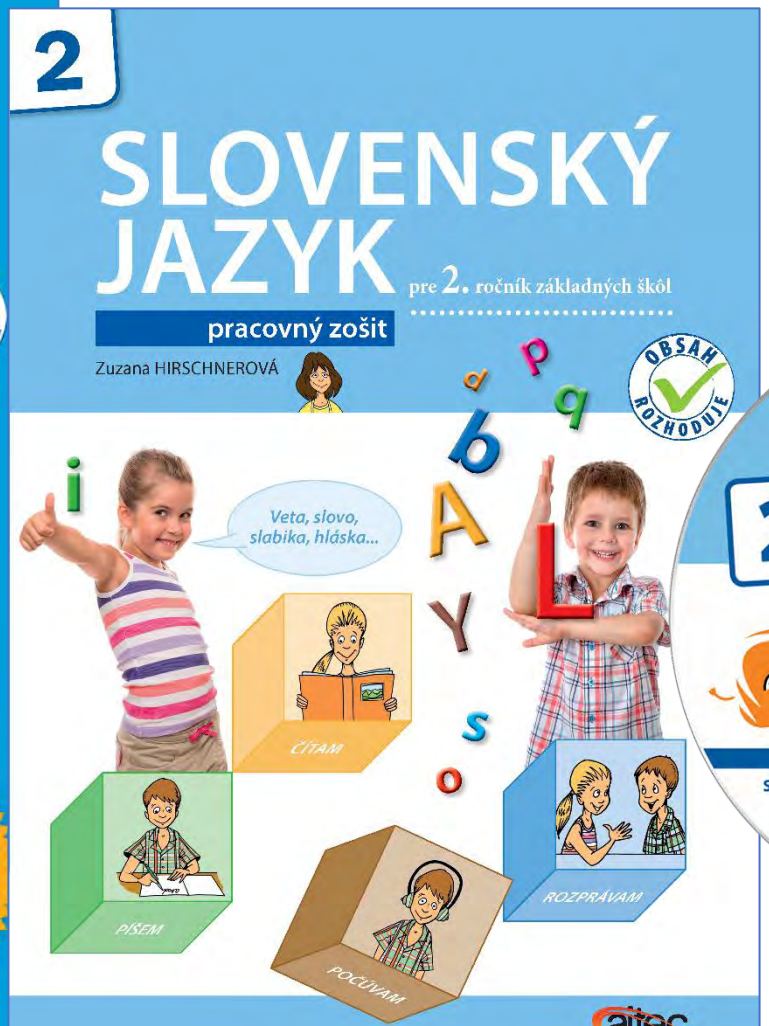

Vzdelávací štandard platný od roku 2015

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, l stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a ci predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učeb požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učeb úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štrul učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ r tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredk žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

nové

zmenené

© Štátny pedagogický ústav

Slovenský jazyk a literatúra – primárne vzdelávanie

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	**Obsahový štan**
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách,	hláska a písmeno
✓ vymenovať počet písmen a hlások v slovách,	
✓ rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch),	rozlíšenie pojmov hláska – písmeno odlišnosť písmen *ch, dz* a *dž* v hovorenej
✓ správne vyslovovať hlásky v slovách,	výslovnosť hlások a písmen v slovách
✓ napísať tlačené a písané písmená slovenskej abecedy,	abeceda
✓ vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí,	
✓ zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena,	
✓ správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky
✓ rozlišiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...),	rozlišovacie znamienka v grafickom p významu slova)
✓ správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov,	
✓ opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami,	
✓ samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé,	samohlásky: krátke a dlhé
✓ samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké,	spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké
✓ samostatne vymenovať dvojhlásky,	dvojhlásky
✓ v texte rozlišiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,	rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhl

© Štátny pedagogický ústav

Nahliadnime do TVVP

Čo považujeme za problematické učivo v 2. ročníku?

- Spoločná diskusia
- Zapíšeme si tie hlavné...

Nové oblasti

- Abeceda
- Zoraďovanie slov podľa prvého písmena
- Určovanie počtu hlások a písmen
- Neúplná veta

- Viaceré problémy rieši nasledujúce usmernenie:

https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-1.stupen-zs/metodicke-usmernenie_na-web_jun.pdf

Abeceda

- Slovenská abeceda (46 písmen)
- Pojem skrátená abeceda neexistuje, budeme ho však používať
- Pre učenie poradia lepšia skrátená (26 písmen)
- Pre zvládnutie požiadavky učiť celú
- Prepojenie na prvouku a prírodovedu vo vyšších ročníkoch

1 Prečítaj text o abecede.

Na to, aby sme vedeli dobre čítať a písať, musíme poznať abecedu. Abeceda je určené poradie písmen od A po Ž.

Slovenská abeceda používa latinské písmo. Vznikla veľmi dávno, keď ľudia hovorili po latinsky. Dnes sa používa vo väčšine európskych krajín, v Amerike, v Austrálii aj v časti Afriky. Rusi, Bulhari aj iné národy používajú iné písmo – azbuku. Úplne odlišné písmo sa používa v Ázii. Nevidiaci ľudia majú tiež svoje písmo a abecedu. Skladá sa z vytlačených bodov a číta sa hmatom. Hovorí sa mu Braillovo (Brajlovo) písmo.

Slovenská abeceda je rad písmen od *A* po *Ž*, ktoré používame na písanie v slovenčine. Je v nej 46 písmen. Podľa abecedy sú zoradené slová v slovníkoch a heslá v encyklopédiách. Z abecedy iných jazykov používame písmená *Q*, *W* a *X*.
Písmená môžu byť písané alebo tlačené, malé alebo veľké.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
a	á	ä	b	c	č	d	ď	dz	dž	e	é	f	g	h	ch	i	í	j	k	l	Ĺ	ľ
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46
m	n	ň	o	ó	ô	p	q	r	ŕ	s	š	t	ť	u	ú	v	w	x	y	ý	z	ž

(SJ2 U, s. 16)

ABECEDA

- Vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí

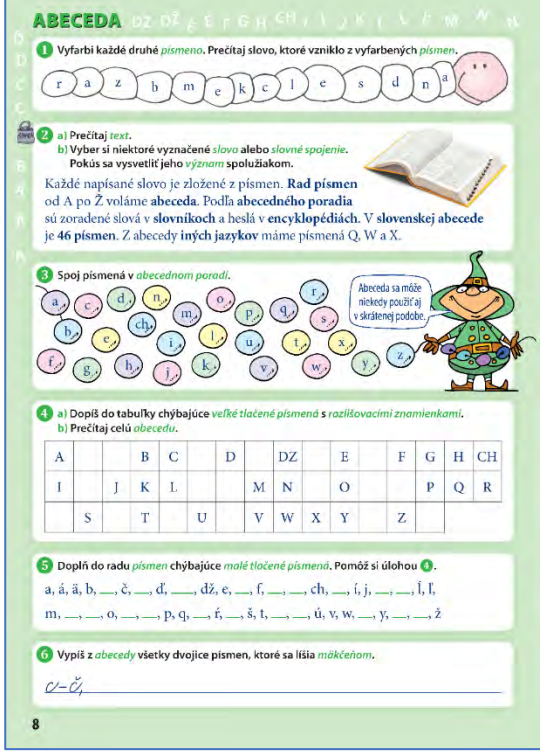

ABECEDA

1 Vyfarbi každé druhé *písmeno*. Prečítaj slovo, ktoré vzniklo z vyfarbených *písmen*.

r a z b m e k c l e s d n a

2 a) Prečítaj *text*.
b) Vyber si niektoré vyznačené *slovo* alebo *slovné spojenie*. Pokús sa vysvetliť jeho *význam* spolužiakom.

Každé napísané slovo je zložené z písmen. **Rad písmen** od A po Ž voláme **abeceda**. Podľa **abecedného poradia** sú zoradené slová v **slovníkoch** a heslá v **encyklopédiách**. V **slovenskej abecede** je **46 písmen**. Z abecedy **iných jazykov** máme písmená Q, W a X.

3 Spoj písmená v *abecednom poradí*.

a, á, b, c, č, d, ď, dz, dž, e, é, f, g, h, ch, i, í, j, k, l, ľ, ĺ, m, n, ň, o, ó, p, q, r, ŕ, s, š, t, ť, u, ú, v, w, x, y, ý, z, ž

Abeceda sa môže niekedy použiť aj v skrátenej podobe.

4 a) Dopíš do tabuľky chýbajúce *veľké tlačené písmená s rozlišovacími znamienkami*.
b) Prečítaj celú *abecedu*.

A			B	C		D		DZ		E		F	G	H	CH
I		J	K	L			M	N		O			P	Q	R
	S		T		U		V	W	X	Y		Z			

5 Doplň do radu *písmen* chýbajúce *malé tlačené písmená*. Pomôž si úlohou 4.

a, á, ä, b, __, č, __, ď, __, dž, e, __, f, __, __, ch, __, í, j, __, __, ľ, ĺ,
m, __, __, o, __, __, p, q, __, ŕ, __, š, t, __, __, ú, v, w, __, y, __, __, ž

6 Vypíš z *abecedy* všetky dvojice písmen, ktoré sa líšia *mäkčeňom*.

c – č,

8

2 **a) Prečítaj *text*.**
b) Vyber si niektoré vyznačené *slovo* alebo *slovné spojenie*.
Pokús sa vysvetliť jeho *význam* spolužiakom.

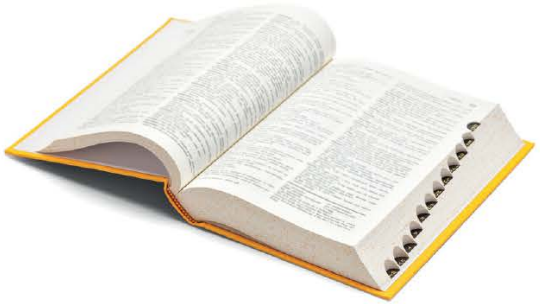

Každé napísané slovo je zložené z písmen. **Rad písmen** od A po Ž voláme **abeceda**. Podľa **abecedného poradia** sú zoradené slová v **slovníkoch** a heslá v **encyklopédiách**. V **slovenskej abecede** je **46 písmen**. Z abecedy **iných jazykov** máme písmená Q, W a X.

(SJ2 PZ, s. 8)

Nahliadnime do TVVP

- Zaradené na začiatok roka, aby sme mohli informácie využívať a zároveň neustále upevňovať

ABECEDA

- Neučiť celú abecedu naraz, ale v blokoch

8 **Označ ✓, v ktorých riadkoch sú písmená zoradené v *abecednom poradí*.**

- ☐ p, s, š, r, ŕ, q, t, ť, u, ú
- ☐ k, l, ĺ, ľ, m, n, ň, o, ó, ô
- ☐ k, m, l, ĺ, ľ, n, ň, o, ó, ô
- ☐ p, q, r, ŕ, s, š, t, ť, u, ú

(SJ2 PZ, s. 9)

Uzávery z PET fliaš

- Vyhľadaj nasledujúce písmeno
- Vyhľadaj tri nasledujúce písmená
- Vyber 5 písmen a zoraď ich podľa abecedy
- Vyhľadaj predchádzajúce písmeno

Hra Abeceda v PZ

POZNÁME PÍSMENÁ

U s. 10

1 Doplň do tabuľky chýbajúce *tvary písmen*.

1 A a	2 Á á	3 ä Ä	4 B b	5 C c	6 Č č
7 D d	8 Ď ď	9 Dz dz	10 Dž dž	11 e E	12 é É
13 F f	14 G g	15 h H	16 Ch ch	17 I i	18 Í í
19 j J	20 k K	21 l L	22 Ĺ ĺ	23 Ľ ľ	24 M m
25 N n	26 ň Ň	27 O o	28 ó Ó	29 Ô ô	30 p P
31 Q q	32 R r	33 Ŕ ŕ	34 S s	35 š Š	36 T t
37 Ť ť	38 U u	39 Ú ú	40 v V	41 w W	42 X x
43 y Y	44 ý Ý	45 Z z	46 ž Ž		

2 Utvor a napíš slovo, ktoré má štyri písmená.

16	1	36	1

Prepíš správne slabiky a vetu.

om ____ be ____ el ____ ob ____

fú ____ vu ____

Deti sa pred školou naháňali. ____

Spracované podľa Pravidiel slovenského pravopisu, 4. vydanie, 2013, s. 25, kde sa uvádza, že slovenská abeceda má 46 písmen, teda aj písmená ch, dz, dž sú samostatné písmená slovenskej abecedy.

3

(SJ2 PZ, s. 3)

Abeceda

(PaS 2)

Abeceda

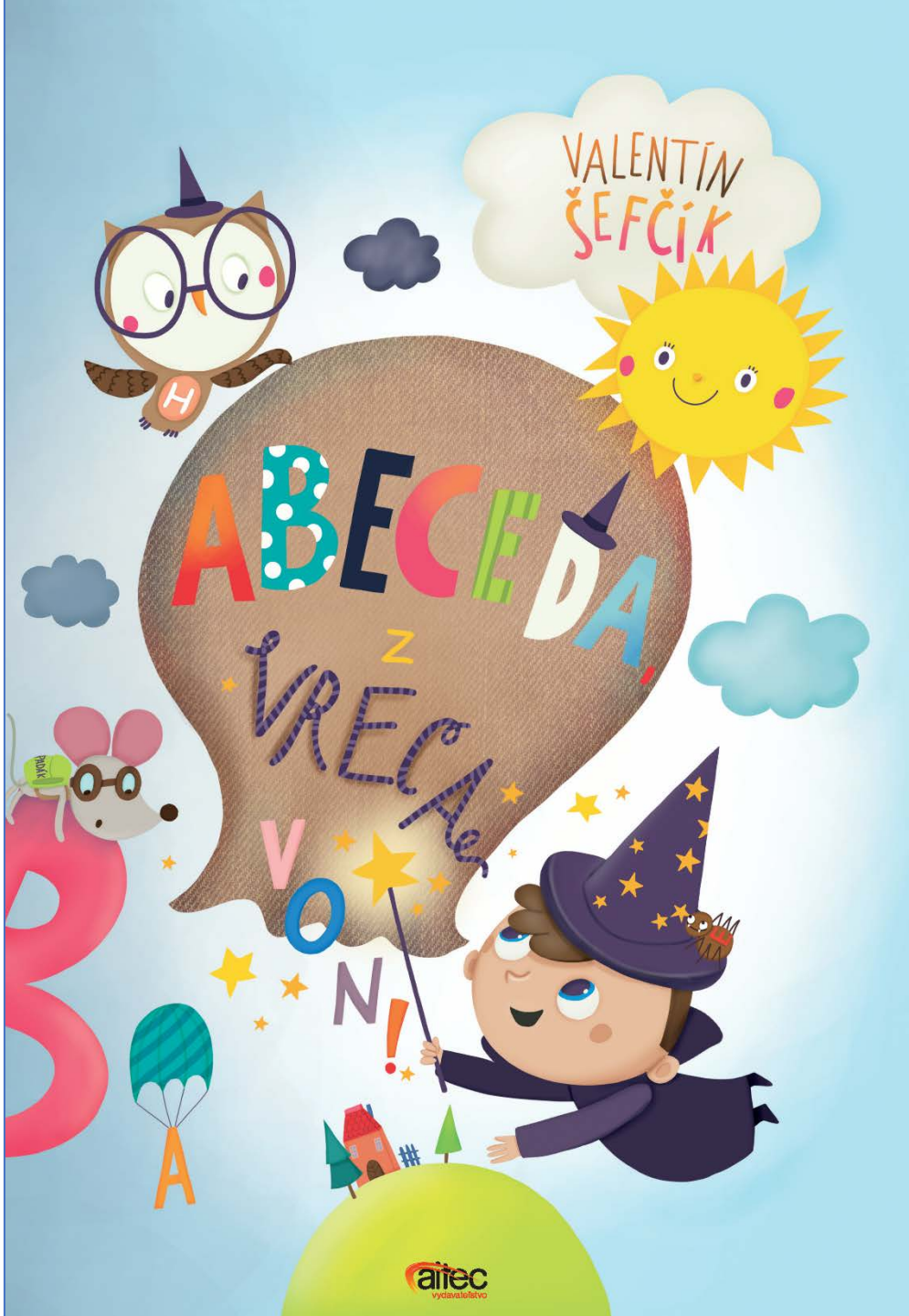

(Abeceda, z vreca von!)

Poháriky

Úloha v skupinách

- Hra s abecedou formou papierového zadania

1. Otvorte si pracovný zošit na s. 3 a pozrite si tabuľku.
2. Vyhľadajte písmená v tabuľke podľa zadaného kľúča.
3. Zostavte tri slová.
4. Zo slov zostavte vetu.
5. Napíšte si ju pod tabuľku a dajte znamenie, že ste hotoví.

Tabuľka

- Tabuľku možno vytlačiť, zalaminovať a používať aj vo vyšších ročníkoch

aitec offline

IHRISKO - Abeceda

aitec offline

Zoraďovanie podľa abecedy

- V reále sa riadime normou STN 01 0181
- https://jazykovaporadna.sme.sk/q/1138/
- Zaraďovať len také slová, aby sa jav d/ď... nevyskytoval
- Ak sa stane, treba však postupovať podľa normy, horšie sa bude preúčať, ak ich to naučíme nesprávne

Základné zmeny – ZHRNUTIE

- Zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena

Slová sú zoradené v abecednom poradí najčastejšie v slovníkoch a v zoznamoch mien. Dôležité pri tomto zoradení je zoradenie slov podľa prvého písmena slova, napr. *album, budova, dom, humno*...

Existujú aj ďalšie pravidlá zoradenia slov, ktoré sa budete učiť vo vyšších ročníkoch.

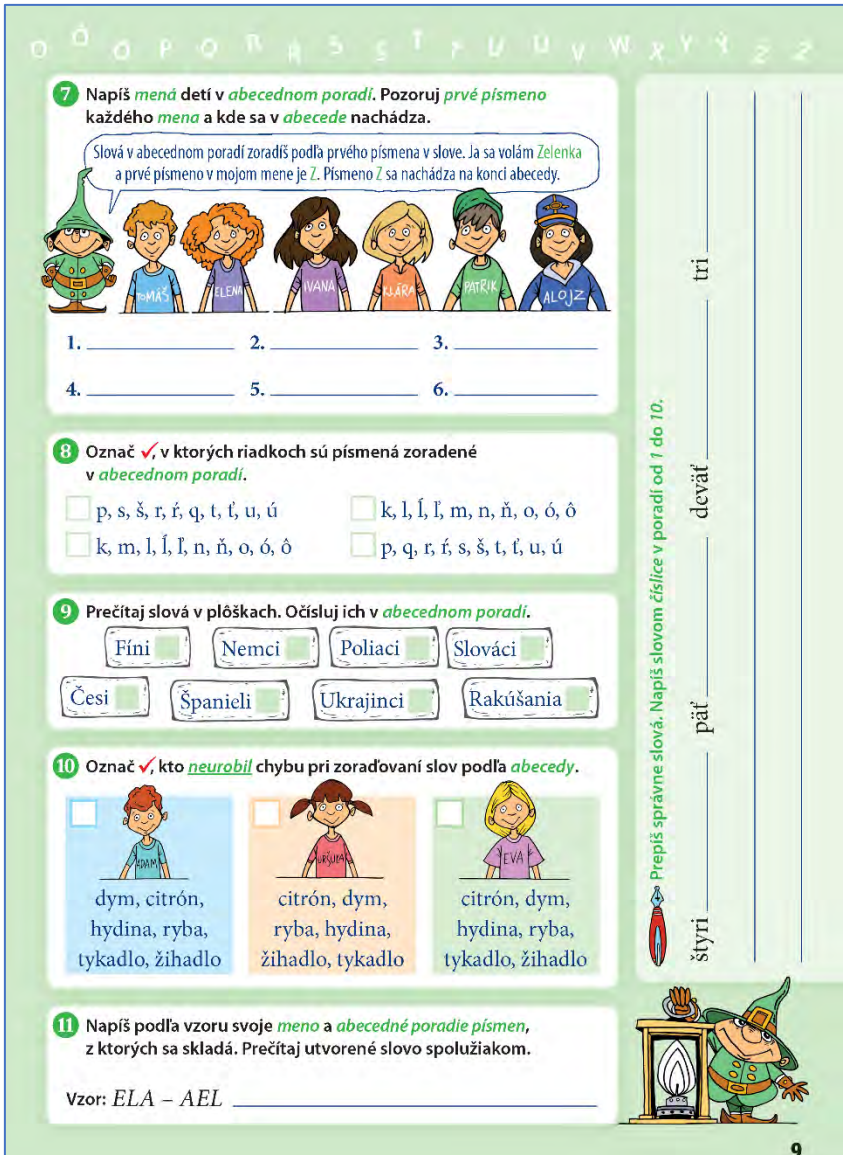

7 Napíš *mená* detí v *abecednom poradí*. Pozoruj *prvé písmeno* každého *mena* a kde sa v *abecede* nachádza.

Slová v abecednom poradí zoradíš podľa prvého písmena v slove. Ja sa volám Zelenka a prvé písmeno v mojom mene je Z. Písmeno Z sa nachádza na konci abecedy.

TOMÁŠ, ELENA, IVANA, KLÁRA, PATRIK, ALOJZ

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____ 5. _____ 6. _____

8 Označ ✓, v ktorých riadkoch sú písmená zoradené v *abecednom poradí*.

☐ p, s, š, r, ŕ, q, t, ť, u, ú ☐ k, l, Ĺ, ľ, m, n, ň, o, ó, ô

☐ k, m, l, Ĺ, ľ, n, ň, o, ó, ô ☐ p, q, r, ŕ, s, š, t, ť, u, ú

9 Prečítaj slová v plôškach. Očísluj ich v *abecednom poradí*.

Fíni ☐ Nemci ☐ Poliaci ☐ Slováci ☐

Česi ☐ Španieli ☐ Ukrajinci ☐ Rakúšania ☐

10 Označ ✓, kto *neurobil* chybu pri zoraďovaní slov podľa *abecedy*.

☐ ADAM: dym, citrón, hydina, ryba, tykadlo, žihadlo

☐ VIKTÓRIA: citrón, dym, ryba, hydina, žihadlo, tykadlo

☐ EVA: citrón, dym, hydina, ryba, tykadlo, žihadlo

11 Napíš podľa vzoru svoje *meno* a *abecedné poradie písmen*, z ktorých sa skladá. Prečítaj utvorené slovo spolužiakom.

Vzor: *ELA – AEL* _____

Prepíš správne slová. Napíš slovom číslice v poradí od 1 do 10.

štyri _____ päť _____ deväť _____ tri _____

9

(SJ2 PZ, s. 9; U, s. 18)

Problematika

- A (a, à, á, ä) – prvé písmeno nahrádza druhé a ďalšie písmeno
- B
- C
- Č
- D/Ď
- E (e, é)
- F
- G
- H
- CH
- I (i, í)...

Určovanie počtu hlások a písmen

- Začať sluchovým vnímaním hlások
- (ukážka úlohy v učebnici)
- Pokračujeme hláska vs. písmeno
- Prečo nie je vhodné učiť ch, dz, a dž ako dve písmena?

Kde má dosah toto učivo:

Abeceda (46 písmen)

Zoraďovanie slov podľa abecedy (slová s ch by boli medzi c)

Vyhľadávanie v slovníkoch (viď vyššie)

Delenie slov na konci riadka (výc-hod delenie na hranici dvoch spoluhlások)

Vypĺňanie tajničiek (CH ako jedno okienko)

3 **Pozoruj obrázky. Porozprávaj, odkiaľ počúvaš hlásky a kde vídavaš písmená.**

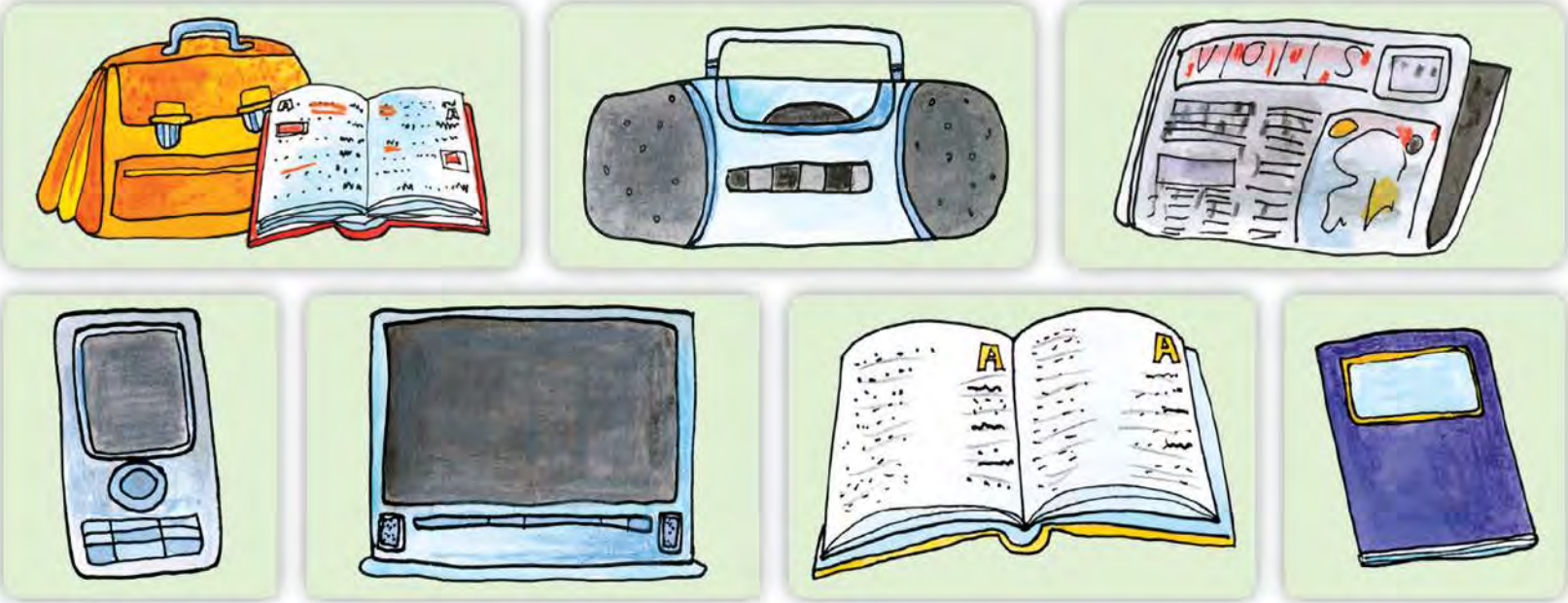

4 **a) Pomenuj obrázky. Slová napíš. Zakrúžkuj prvé písmená slov.**

b) Ku každému slovu dopíš počet jeho hlások.

(SJ2 U, s. 27)

Písmená ch, dz a dž sú samostatné písmená. Slovo *chobot* má 5 písmen, slovo *medzera* má 6 písmen, slovo *džem* má 3 písmená.

(SJ2 U, s. 13)

Radenie učiva slohu v učebnici

- Hurá, už sme druháci (s. 2)
- Slovenčina okolo nás (s. 4)
- Vitaj v škole (s. 6)
- Rozprávame rozprávku (s. 14)
- Vieme, komu vykáme a komu tykáme (s. 20)
- Rozprávame príbehy (s. 22)
- Rozprávame rozprávku (s. 36)
- Rozprávame o tom, čo sme prečítali (s. 38)
- Nadpis (s. 52)

- Opis ilustrácie (s. 80)
- Blahoželanie (s. 81)
- Dorozumievame sa (s. 85)
- Píšeme listy – Rozprávanie podľa série obrázkov (s. 86)
- Adresa (s. 102)
- Píšeme listy (s. 103)
- Rozprávame rozprávku 3 (s. 106)
- Rozprávame, ako vyzerá svet okolo nás (s. 110)
- Čo sme zažili (s. 114)
- Čo sme sa naučili (s. 115)

Hurá, už sme druháci!	2
Slovenčina okolo nás – Rozprávanie podľa obrázkov	4
Vitaj v škole	6
Čo už vieme z 1. ročníka	8
Poznáme písmená	10
Rozprávame rozprávku 1	14
Abeceda	16
Vieme, komu tykáme a komu vykáme	20
Rozprávame príbehy	22
O troch trpaslíkoch a princeznej – 1. časť	25
Hláska a písmeno	26
Rozlišovacie znamienka	28
Dĺžeň	30
Mäkčeň	32
Vokáň	34
Dve bodky	35
Rozprávame rozprávku 2	36
Rozprávame o tom, čo sme prečítali	38
Rozdelenie hlások	39
Samohlásky	41
Samohlásky *a*, *á*	42
Samohláska *ä*	44
Samohlásky *e*, *é*	47
Samohlásky *i*/*í*, *y*/*ý*	48
Samohlásky *o*, *ó*	49
Samohlásky *u*, *ú*	50
Opakovanie – samohlásky	51
Nadpis	52
Dvojhlásky	53
Spoluhlásky	57
Tvrdé spoluhlásky	58
Tvrdé spoluhlásky *h*, *ch*, *k*, *g*	60
Tvrdé spoluhlásky *d*, *t*, *n*, *l*	61
Mäkké spoluhlásky	64
Mäkké spoluhlásky *č*, *dž*, *š*, *ž*	65
Mäkké spoluhlásky *c*, *dz*, *j*	66
Mäkké spoluhlásky *ď*, *ť*, *ň*, *ľ*	67
De, *te*, *ne*, *le*/*di*, *ti*, *ni*, *li*	68
Opakovanie – spoluhlásky	74
Veta, slovo, slabika, hláska	76
Jednoslabičné a viacslabičné slová	78
Slová delíme na slabiky	79
Opis ilustrácie	80
Blahoželanie	81
Opakovanie – slovo, slabika, hláska	83
O troch trpaslíkoch a princeznej – 2. časť	84
Dorozumievame sa	85
Píšeme listy – Rozprávanie podľa série obrázkov	86
Vety	90
Oznamovacie vety	91
Opytovacie vety	94
Rozkazovacie, zvolacie a želacie vety	97
Neúplné vety	99
Opakovanie – vety	100
Adresa	102
Píšeme listy	103
O troch trpaslíkoch a princeznej – 3. časť	105
Rozprávame rozprávku 3	106
Rozprávame, ako vyzerá svet okolo nás	110
Čo sme zažili	114
Čo sme sa naučili	115
Na záver	116
O troch trpaslíkoch a princeznej – 4. a 5. časť	118

Radenie učiva slohu

- Koncepcia jazyka a komunikačnej časti je úzko prepojená
- Autorsky premyslený systém na optimálne prepojenie jazyka a slohu (komunikácie)
- V živote je to tiež prepojené a najprv pracujeme na úrovni reči a až potom na úrovni písania

Nahliadnime do TVVP

- Možnosť spájať a deliť, prehadzovať
- Niekedy idú dve témy za sebou, možno týždeň skončiť a aj začať slohom

PRESTÁVKA

Ako zakomponovať čítanie s porozumením do jazykovej časti?

- Od pochopenia obsahu
- Obrázok ako nosná informácia na zvládnutie obsahu
- Rozprávanie spolu s „čítaním obrázka“
- Postupné zapájanie textu do vyučovania
- Kľúčová práca s textom je v 3. a najmä vo 4. ročníku
- Zvládnutie mechanizmu nevyžaduje okamžitú prácu s textom

- Dieťa musí najprv informácii porozumieť
- Musí sa s ňou naučiť pracovať v hovorenej podobe
- Potom bude vedieť s ňou pracovať aj v písanej (prečítanej) podobe

- Vymýšľajme okruhy úloh na prácu s informáciami obsiahnuté v obrázku

- Poďme sa zahrať

Trpaslík Zelenka
Trpaslík Modrík
Trpaslík Červenka
Princ
Princezná
Organizátor práce

- Poďme sa zahrať

Spustiť čítačku textu

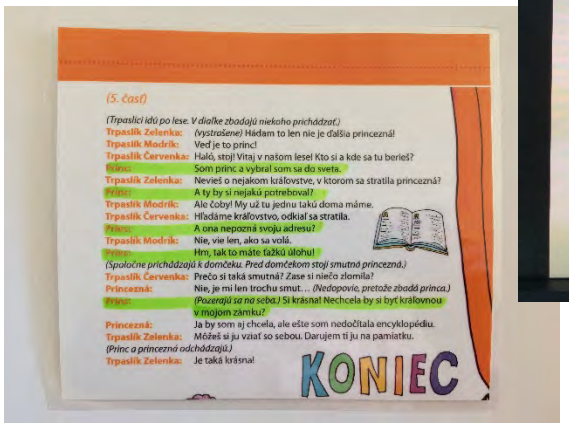

(5. časť)

(Trpaslíci idú po lese. V diaľke zbadajú niekoho prichádzať.)

Trpaslík Zelenka: (vystrašene) Hádam to len nie je ďalšia princezná!

Trpaslík Modrík: Veď je to princ!

Trpaslík Červenka: Haló, stoj! Vitaj v našom lese! Kto si a kde sa tu berieš?

Princ: Som princ a vybral som sa do sveta.

Trpaslík Zelenka: Nevieš o nejakom kráľovstve, v ktorom sa stratila princezná?

Princ: A ty by si nejakú potreboval?

Trpaslík Modrík: Ale čoby! My už tu jednu takú doma máme.

Trpaslík Červenka: Hľadáme kráľovstvo, odkiaľ sa stratila.

Princ: A ona nepozná svoju adresu?

Trpaslík Modrík: Nie, vie len, ako sa volá.

Princ: Hm, tak to máte ťažkú úlohu!

(Spoločne prichádzajú k domčeku. Pred domčekom stojí smutná princezná.)

Trpaslík Červenka: Prečo si taká smutná? Zase si niečo zlomila?

Princezná: Nie, je mi len trochu smut... (Nedopovie, pretože zbadá princa.)

Princ: (Pozerajú sa na seba.) Si krásna! Nechcela by si byť kráľovnou v mojom zámku?

Princezná: Ja by som aj chcela, ale ešte som nedočítala encyklopédiu.

Trpaslík Zelenka: Môžeš si ju vziať so sebou. Darujem ti ju na pamiatku.

(Princ a princezná odchádzajú.)

Trpaslík Zelenka: Je taká krásna!

KONIEC

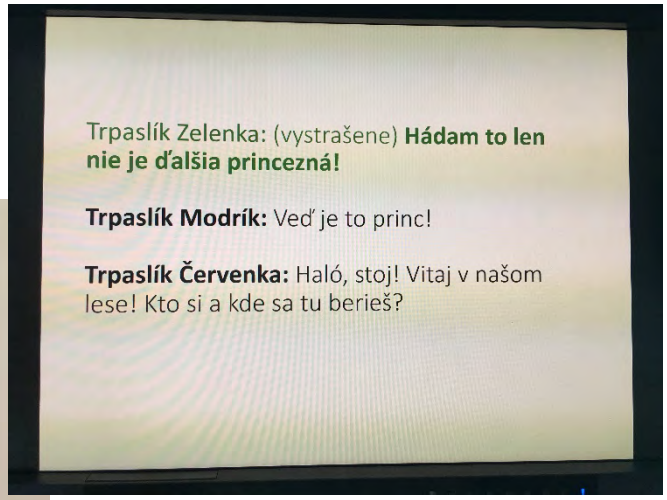

Rozdať texty
Premietať na dataprojektore texty

(SJ2 U, s. 26)

Využitie dramatizácie a rolových hier

VIEME, KOMU TYKÁME A KOMU VYKÁME

1 **Prečítaj si dva rozhovory.**

A

Ahoj, Samko! Kam si sa vybral?
Dobrý deň, pani učiteľka!

Idem trénovať na štadión.
Tak to máme spoločnú cestu. Môžem ísť s tebou?

A kam idete?
Idem cvičiť do telocvične.

B

Čau, Juro!
Čau! Kam ideš?

Idem trénovať na štadión.
Jéj, to ideme rovnakým smerom. Môžem ísť s tebou?

A kam ideš?
Idem cvičiť do telocvične.

2 **Čím sa rozhovory odlišujú? Prečítajte vety, ktoré sú rovnaké a ktoré podobné.**

3 **a) Povedz, komu by si položil/-a nasledujúce otázky.**

Kam idete?	Kedy prídeš?	Čo čítaš?
Kam ideš?	Kedy prídete?	Čo čítate?

b) Prepíš vety. Podčiarkni červenou farbou tie, v ktorých tykáme.

Kamarátom a dospelým, ktorých dobre poznáme a dovolili nám to, tykáme.
Dospelým, ktorých nepoznáme alebo nám to nedovolili, vykáme.

20

(SJ2 U, s. 20)

Neúplná veta

- Čo je neúplná veta?
- Nie je definovaná
- Je neúplná dvojčlenná veta, vyžaduje však poznať pojmy podmet a prísudok
- Neúplná veta by mohla byť aj veta nedokončená
- Náš výklad a naše podanie

Za neúplnú vetu možno niekedy považovať aj vetu, ktorú niekto nedokončil. Napríklad: *Nuž, neprišli sme...* Vtedy bývajú na konci vety tri bodky.

(SJ2 U, s. 99)

Vety podľa obsahu

- Oznamovacie
- Opytovacie (zisťovacie, doplňovacie)
- Rozkazovacie
- Želacie

- Každá z týchto viet môže mať aj formu zvolania, teda môže byť **zvolacia** (učivo 5. ročníka).

Neúplná veta

- Rozlišovať neúplnú vetu v texte

- Čo je neúplná veta? Je to učivo 6. ročníka.
- Naše poňatie vety, ktorá nie je úplná: nemá oba základné vetné členy, ako ich pozná druhák.

Názvy (Pošta. Telocvičňa.)

Hodnotenia (Super! Úžasné!)

Pozdravy (Servus. Čau!) Diskutabilné napr. Ahoj. Ide o skratku.

Snaha upútať pozornosť (Psst! Héj!)

NEÚPLNÉ VETY

1 **Prečítaj vety v bublinách.**

V niektorých vetách chýba informácia, kto alebo čo niečo robí. Túto informáciu vieme doplniť z predchádzajúceho textu. Takéto vety voláme neúplné vety.
Napr. *Šteká.* (Pes); *Otvor si knihu!* (Ty); *Kúpali ste sa?* (Vy); *Pláva po vode.* (Loď).

2 **Prečítaj vety. Povedz, v čom sa odlišujú.**

Janko skočil do vody. →	Skočil do vody.
Misa spadla na zem. →	Spadla na zem.
Deti cvičia v telocvični. →	Cvičia v telocvični.
Neštekaj, Dunčo! →	Neštekaj!
Kvetinárka polieva kvety. →	Polieva kvety.
Prečo zhaslo svetlo? →	Prečo zhaslo?

(SJ2 U, s. 99)

Základné zmeny – ZHRNUTIE

- Rozlišovať neúplnú vetu v texte
- Rozpor vo vnímaní, 6. ročník

(1. časť)

(Princezná ide po lese. Blúdi.)

Princezná: Haló! Je tu niekto?

(Zbadá malý domček, vojde sklonená cez dvere dnu.)

Princezná: Dobrý deň! Býva tu niekto?

Trpaslík Modrík: Dobrý deň!

(SJ2 U, s. 25)

Pomôcka na neúplné vety

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard:

výslovnosť a pravopis spoluhlások *d*, *t*, *n*, *l* v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások *ď*, *ť*, *ň*, *ľ*

Výkonový štandard:

uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou *l*, po ktorej sa píše *y* (*lyko*, *mlyn*, *plyn*, *lysá*, *lyžica*...)

Analýza jednej témy z pohľadu práce pedagóga

Štyri etapy

- Dieťa jav identifikuje
- Dieťa jav pomenuje
- Dieťa jav precvičuje
- Dieťa jav používa v praktickej komunikácii

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY D, T, N, L

1 **Prečítaj a rozlúšti hádanku *Jána Turana*.**

S jedným uškom,
veľkým bruškom
stojí pyšný pán.
Pijem z neho plným dúškom.
Čože je to?

2 **Prepíš hádanku. Farebne zvýrazni všetky tvrdé spoluhlásky.**

3 **Prečítaj slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske píše y/ý.**

dym štyri pekný lyžiar dýchať dotýkať sa lýtko

4 **Zdôvodni pravopis slov.**

lyže dym motýľ týždeň tykadlo dýka lyžica

5 **Doplň do slov správne i/í alebo y/ý.**

V zime sa chodíme l žovať na l žiarsky svah. Otec vždy pripraví l že, mama čaj a l žičky. Celý deň sa l žujeme a d chame čerstvý vzduch. Na lanovke sa nesmieme k vať. Najradšej sa spúšťam po svahu, ktorý sa volá Ml nský kopec.

6 **Pomenuj obrázky. Slová použi vo vetách.**

7 **Pozorne prečítaj vety. Všimni si zvýraznené slová. Zapamätaj si ich pravopis.**

Včera sme boli v kine.
Ráno ma prebudilo kikiríkanie kohúta.
Karate sa cvičí v kimone.
Do sirupu sme dali kilo cukru.
Chichotali sme sa úplne všetci.

8 **Vypíš z kalendára päť mien, v ktorých sa aj po tvrdej spoluhláske píše i/í.**

Dieťa vie v slovách identifikovať tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a uplatniť pravopis písania y/ý po tvrdých spoluhláskach.
Vie uplatniť pravopis písania i/í v cudzích slovách a zvukomalebných slovách.

9 **Prečítaj a prepíš báseň. Podčiarkni slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske nachádza y.**

Malý lyžiar

Žerik si stal na lyže,
lyžoval sa? Horkýže!
Niže chyže zlomil lyže,
lyžiarsky si labky líže,
z boľačky sa vylíže.

Ján Turan

Zapamätaj si pravopis slov, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

10 **Prepíš slová. Do jedného riadka napíš tie slová, ktoré majú rovnakú časť.**

mlynár
lyžička
lyžovať sa

lyžiarka
mlynárka
mlynček

mlynský
lyžovačka
lyžiar

lyžica
mlyn
lyže

11 **Z viet vypíš slová s y alebo ý po tvrdej spoluhláske l.**

Večer sa nad kopcami začalo blýskať. Umyli sme všetky plytké taniere. Na narodeniny som dostal nové lyže. Otecko kúpil plynový sporák. Deti sa rady hrávajú s plyšovými hračkami.

12 **a) V názvoch kníh doplň slová, v ktorých sa nachádza ly alebo lý.**
b) Povedz, o čom by mohli príbehy rozprávať.

Vymenuj tvrdé spoluhlásky.
Čo vieš o pravopise slov s tvrdými spoluhláskami?

(SJ2 U, s. 61, 62)

Úvodná hádanka

- S vysokou umeleckou hodnotou
- Nabáda doslova na riešenie, je to zároveň pomôcka
- Učí žiaka pracovať s textom (čítanie s porozumením s jednoduchými a krátkymi textami)

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY D, T, N, L

1 **Prečítaj a rozlúšti hádanku *Jána Turana*.**

S jedným uškom,
veľkým bruškom
stojí pyšný pán.
Pijem z neho plným dúškom.
Čože je to?

2 **Prepíš hádanku. Farebne zvýrazni všetky tvrdé spoluhlásky.**

3 **Prečítaj slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske píše y/ý.**

dym štyri pekný lyžiar dýchať dotýkať sa lýtko

4 **Zdôvodni pravopis slov.**

lyže dym motýľ týždeň tykadlo dýka lyžica

5 **Doplň do slov správne i/í alebo y/ý.**

V zime sa chodíme l žovať na l žiarsky svah. Otec vždy pripraví l že, mama čaj a l žičky. Celý deň sa l žujeme a d chame čerstvý vzduch. Na lanovke sa nesmieme k vať. Najradšej sa spúšťam po svahu, ktorý sa volá Ml nský kopec.

6 **Pomenuj obrázky. Slová použi vo vetách.**

7 **Pozorne prečítaj vety. Všimni si zvýraznené slová. Zapamätaj si ich pravopis.**

Včera sme boli v kine.
Ráno ma prebudilo kikiríkanie kohúta.
Karate sa cvičí v kimone.
Do sirupu sme dali kilo cukru.
Chichotali sme sa úplne všetci.

8 **Vypíš z kalendára päť mien, v ktorých sa aj po tvrdej spoluhláske píše i/í.**

Dieťa vie v slovách identifikovať tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a uplatniť pravopis písania y/ý po tvrdých spoluhláskach.
Vie uplatniť pravopis písania i/í v cudzích slovách a zvukomalebných slovách.

9 **Prečítaj a prepíš báseň. Podčiarkni slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske nachádza y.**

Malý lyžiar

Žerik si stal na lyže,
lyžoval sa? Horkýže!
Niže chyže zlomil lyže,
lyžiarsky si labky líže,
z boľačky sa vylíže.

Ján Turan

Zapamätaj si pravopis slov, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

10 **Prepíš slová. Do jedného riadka napíš tie slová, ktoré majú rovnakú časť.**

mlynár
lyžička
lyžovať sa

lyžiarka
mlynárka
mlynček

mlynský
lyžovačka
lyžiar

lyžica
mlyn
lyže

11 **Z viet vypíš slová s y alebo ý po tvrdej spoluhláske l.**

Večer sa nad kopcami začalo blýskať. Umyli sme všetky plytké taniere. Na narodeniny som dostal nové lyže. Otecko kúpil plynový sporák. Deti sa rady hrávajú s plyšovými hračkami.

12 **a) V názvoch kníh doplň slová, v ktorých sa nachádza ly alebo lý.**
b) Povedz, o čom by mohli príbehy rozprávať.

Vymenuj tvrdé spoluhlásky.
Čo vieš o pravopise slov s tvrdými spoluhláskami?

(SJ2 U, s. 61, 62)

Informácia ako poučka

- Informácia už bola povedaná, nadväzujeme na ňu

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY D, T, N, L

1 **Prečítaj a rozlúšti hádanku *Jána Turana*.**

S jedným uškom,
veľkým bruškom
stojí pyšný pán.
Pijem z neho plným dúškom.
Čože je to?

2 **Prepíš hádanku. Farebne zvýrazni všetky tvrdé spoluhlásky.**

3 **Prečítaj slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske píše y/ý.**

dym štyri pekný lyžiar dýchať dotýkať sa lýtko

4 **Zdôvodni pravopis slov.**

lyže dym motýľ týždeň tykadlo dýka lyžica

5 **Doplň do slov správne i/í alebo y/ý.**

V zime sa chodíme l žovať na l žiarsky svah. Otec vždy pripraví l že, mama čaj a l žičky. Celý deň sa l žujeme a d chame čerstvý vzduch. Na lanovke sa nesmieme k vať. Najradšej sa spúšťam po svahu, ktorý sa volá Ml nský kopec.

6 **Pomenuj obrázky. Slová použi vo vetách.**

7 **Pozorne prečítaj vety. Všimni si zvýraznené slová. Zapamätaj si ich pravopis.**

Včera sme boli v kine.
Ráno ma prebudilo kikiríkanie kohúta.
Karate sa cvičí v kimone.
Do sirupu sme dali kilo cukru.
Chichotali sme sa úplne všetci.

8 **Vypíš z kalendára päť mien, v ktorých sa aj po tvrdej spoluhláske píše i/í.**

Dieťa vie v slovách identifikovať tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a uplatniť pravopis písania y/ý po tvrdých spoluhláskach.
Vie uplatniť pravopis písania i/í v cudzích slovách a zvukomalebných slovách.

9 **Prečítaj a prepíš báseň. Podčiarkni slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske nachádza y.**

Malý lyžiar

Žerik si stal na lyže,
lyžoval sa? Horkýže!
Niže chyže zlomil lyže,
lyžiarsky si labky líže,
z boľačky sa vylíže.

Ján Turan

Zapamätaj si pravopis slov, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

10 **Prepíš slová. Do jedného riadka napíš tie slová, ktoré majú rovnakú časť.**

mlynár
lyžička
lyžovať sa

lyžiarka
mlynárka
mlynček

mlynský
lyžovačka
lyžiar

lyžica
mlyn
lyže

11 **Z viet vypíš slová s y alebo ý po tvrdej spoluhláske l.**

Večer sa nad kopcami začalo blýskať. Umyli sme všetky plytké taniere. Na narodeniny som dostal nové lyže. Otecko kúpil plynový sporák. Deti sa rady hrávajú s plyšovými hračkami.

12 **a) V názvoch kníh doplň slová, v ktorých sa nachádza ly alebo lý.**
b) Povedz, o čom by mohli príbehy rozprávať.

Vymenuj tvrdé spoluhlásky.
Čo vieš o pravopise slov s tvrdými spoluhláskami?

(SJ2 U, s. 61, 62)

Séria úloh

- Narastajúca náročnosť
- Podľa Bloomovej taxonómie – od porozumenia, cez zapamätanie, aplikovanie až po tvorbu
- Vytváranie jednoduchých komunikačných situácií
- Fixácia riešením úloh, memorovaním, používaním (rôznorodosť, pre každého niečo)
- Striedanie práce s bežným textom, doplňovačky, práca s obrázkom

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY D, T, N, L

1 **Prečítaj a rozlúšti hádanku *Jána Turana*.**

S jedným uškom,
veľkým bruškom
stojí pyšný pán.
Pijem z neho plným dúškom.
Čože je to?

2 **Prepíš hádanku. Farebne zvýrazni všetky tvrdé spoluhlásky.**

3 **Prečítaj slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske píše y/ý.**

dym štyri pekný lyžiar dýchať dotýkať sa lýtko

4 **Zdôvodni pravopis slov.**

lyže dym motýľ týždeň tykadlo dýka lyžica

5 **Doplň do slov správne i/í alebo y/ý.**

V zime sa chodíme l žovať na l žiarsky svah. Otec vždy pripraví l že, mama čaj a l žičky. Celý deň sa l žujeme a d chame čerstvý vzduch. Na lanovke sa nesmieme k vať. Najradšej sa spúšťam po svahu, ktorý sa volá Ml nský kopec.

6 **Pomenuj obrázky. Slová použi vo vetách.**

7 **Pozorne prečítaj vety. Všimni si zvýraznené slová. Zapamätaj si ich pravopis.**

Včera sme boli v kine.
Ráno ma prebudilo kikiríkanie kohúta.
Karate sa cvičí v kimone.
Do sirupu sme dali kilo cukru.
Chichotali sme sa úplne všetci.

8 **Vypíš z kalendára päť mien, v ktorých sa aj po tvrdej spoluhláske píše i/í.**

Dieťa vie v slovách identifikovať tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a uplatniť pravopis písania y/ý po tvrdých spoluhláskach.
Vie uplatniť pravopis písania i/í v cudzích slovách a zvukomalebných slovách.

9 **Prečítaj a prepíš báseň. Podčiarkni slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske nachádza y.**

Malý lyžiar

Žerik si stal na lyže,
lyžoval sa? Horkýže!
Niže chyže zlomil lyže,
lyžiarsky si labky líže,
z boľačky sa vylíže.

Ján Turan

Zapamätaj si pravopis slov, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

10 **Prepíš slová. Do jedného riadka napíš tie slová, ktoré majú rovnakú časť.**

mlynár
lyžička
lyžovať sa

lyžiarka
mlynárka
mlynček

mlynský
lyžovačka
lyžiar

lyžica
mlyn
lyže

11 **Z viet vypíš slová s y alebo ý po tvrdej spoluhláske l.**

Večer sa nad kopcami začalo blýskať. Umyli sme všetky plytké taniere. Na narodeniny som dostal nové lyže. Otecko kúpil plynový sporák. Deti sa rady hrávajú s plyšovými hračkami.

12 **a) V názvoch kníh doplň slová, v ktorých sa nachádza ly alebo lý.**
b) Povedz, o čom by mohli príbehy rozprávať.

Vymenuj tvrdé spoluhlásky.
Čo vieš o pravopise slov s tvrdými spoluhláskami?

(SJ2 U, s. 61, 62)

Poučka

- Deti majú spoznať znenie poučky
- Deti majú analyzovať informáciu z poučky a využívať pri riešení úloh
- Dieťa sa vráti k poučke na konci

Zopakujme si:

- Dieťa jav identifikuje
- Dieťa jav pomenuje
- Dieťa jav precvičuje
- Dieťa jav používa v praktickej komunikácii

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY D, T, N, L

1 **Prečítaj a rozlúšti hádanku *Jána Turana*.**

S jedným uškom,
veľkým bruškom
stojí pyšný pán.
Pijem z neho plným dúškom.
Čože je to?

2 **Prepíš hádanku. Farebne zvýrazni všetky tvrdé spoluhlásky.**

3 **Prečítaj slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske píše y/ý.**

dym štyri pekný lyžiar dýchať dotýkať sa lýtko

4 **Zdôvodni pravopis slov.**

lyže dym motýľ týždeň tykadlo dýka lyžica

5 **Doplň do slov správne i/í alebo y/ý.**

V zime sa chodíme l žovať na l žiarsky svah. Otec vždy pripraví l že, mama čaj a l žičky. Celý deň sa l žujeme a d chame čerstvý vzduch. Na lanovke sa nesmieme k vať. Najradšej sa spúšťam po svahu, ktorý sa volá Ml nský kopec.

6 **Pomenuj obrázky. Slová použi vo vetách.**

7 **Pozorne prečítaj vety. Všimni si zvýraznené slová. Zapamätaj si ich pravopis.**

Včera sme boli v kine.
Ráno ma prebudilo kikiríkanie kohúta.
Karate sa cvičí v kimone.
Do sirupu sme dali kilo cukru.
Chichotali sme sa úplne všetci.

8 **Vypíš z kalendára päť mien, v ktorých sa aj po tvrdej spoluhláske píše i/í.**

Dieťa vie v slovách identifikovať tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a uplatniť pravopis písania y/ý po tvrdých spoluhláskach.
Vie uplatniť pravopis písania i/í v cudzích slovách a zvukomalebných slovách.

9 **Prečítaj a prepíš báseň. Podčiarkni slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske nachádza y.**

Malý lyžiar

Žerik si stal na lyže,
lyžoval sa? Horkýže!
Niže chyže zlomil lyže,
lyžiarsky si labky líže,
z boľačky sa vylíže.

Ján Turan

Zapamätaj si pravopis slov, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

10 **Prepíš slová. Do jedného riadka napíš tie slová, ktoré majú rovnakú časť.**

mlynár
lyžička
lyžovať sa

lyžiarka
mlynárka
mlynček

mlynský
lyžovačka
lyžiar

lyžica
mlyn
lyže

11 **Z viet vypíš slová s y alebo ý po tvrdej spoluhláske l.**

Večer sa nad kopcami začalo blýskať. Umyli sme všetky plytké taniere. Na narodeniny som dostal nové lyže. Otecko kúpil plynový sporák. Deti sa rady hrávajú s plyšovými hračkami.

12 **a) V názvoch kníh doplň slová, v ktorých sa nachádza ly alebo lý.**
b) Povedz, o čom by mohli príbehy rozprávať.

Vymenuj tvrdé spoluhlásky.
Čo vieš o pravopise slov s tvrdými spoluhláskami?

(SJ2 U, s. 61, 62)

Práca so slovom

- Obsahový význam
- Jazykový význam
- Nikdy nepracujeme so slovom, ktorému dieťa nerozumie po obsahovej stránke

TVRDÉ SPOLUHLÁSKY D, T, N, L

1 **Prečítaj a rozlúšti hádanku *Jána Turana*.**

S jedným uškom,
veľkým bruškom
stojí pyšný pán.
Pijem z neho plným dúškom.
Čože je to?

2 **Prepíš hádanku. Farebne zvýrazni všetky tvrdé spoluhlásky.**

3 **Prečítaj slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske píše y/ý.**

dym štyri pekný lyžiar dýchať dotýkať sa lýtko

4 **Zdôvodni pravopis slov.**

lyže dym motýľ týždeň tykadlo dýka lyžica

5 **Doplň do slov správne i/í alebo y/ý.**

V zime sa chodíme l žovať na l žiarsky svah. Otec vždy pripraví l že, mama čaj a l žičky. Celý deň sa l žujeme a d chame čerstvý vzduch. Na lanovke sa nesmieme k vať. Najradšej sa spúšťam po svahu, ktorý sa volá Ml nský kopec.

6 **Pomenuj obrázky. Slová použi vo vetách.**

7 **Pozorne prečítaj vety. Všimni si zvýraznené slová. Zapamätaj si ich pravopis.**

Včera sme boli v kine.
Ráno ma prebudilo kikiríkanie kohúta.
Karate sa cvičí v kimone.
Do sirupu sme dali kilo cukru.
Chichotali sme sa úplne všetci.

8 **Vypíš z kalendára päť mien, v ktorých sa aj po tvrdej spoluhláske píše i/í.**

Dieťa vie v slovách identifikovať tvrdé spoluhlásky *d, t, n, l* a uplatniť pravopis písania y/ý po tvrdých spoluhláskach.
Vie uplatniť pravopis písania i/í v cudzích slovách a zvukomalebných slovách.

9 **Prečítaj a prepíš báseň. Podčiarkni slová, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske nachádza y.**

Malý lyžiar

Žerik si stal na lyže,
lyžoval sa? Horkýže!
Niže chyže zlomil lyže,
lyžiarsky si labky líže,
z boľačky sa vylíže.

Ján Turan

Zapamätaj si pravopis slov, v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

10 **Prepíš slová. Do jedného riadka napíš tie slová, ktoré majú rovnakú časť.**

mlynár
lyžička
lyžovať sa

lyžiarka
mlynárka
mlynček

mlynský
lyžovačka
lyžiar

lyžica
mlyn
lyže

11 **Z viet vypíš slová s y alebo ý po tvrdej spoluhláske l.**

Večer sa nad kopcami začalo blýskať. Umyli sme všetky plytké taniere. Na narodeniny som dostal nové lyže. Otecko kúpil plynový sporák. Deti sa rady hrávajú s plyšovými hračkami.

12 **a) V názvoch kníh doplň slová, v ktorých sa nachádza ly alebo lý.**
b) Povedz, o čom by mohli príbehy rozprávať.

Vymenuj tvrdé spoluhlásky.
Čo vieš o pravopise slov s tvrdými spoluhláskami?

(SJ2 U, s. 61, 62)

Formulovanie vlastných myšlienok

- Návrat k poučke
- Primerane odborne odpovedať na otázky
- Vedieť s odbornými termínmi pracovať v zadaniach (aby vedel reagovať na zadanie úlohy, ak tam je odborný termín)
- V pracovnom zošite doplnenie znenia poučky

Zapamätaj si pravopis slov,
v ktorých sa po tvrdej spoluhláske l píše y/ý:
lyko, lysý, lýtko, lyžica, mlyn, plyn, plyš, plytký, slýchať, lyže, pomaly, blýskať sa, vzlykať, zlyhať, vplyv, plytvať, plynúť.

(SJ2 U, s. 62)

Po _____ píšeme väčšinou *samohlásky y/ý*, niekedy aj *i/í*.

(SJ2 PZ, s. 32)

Pomôcka k poučkám

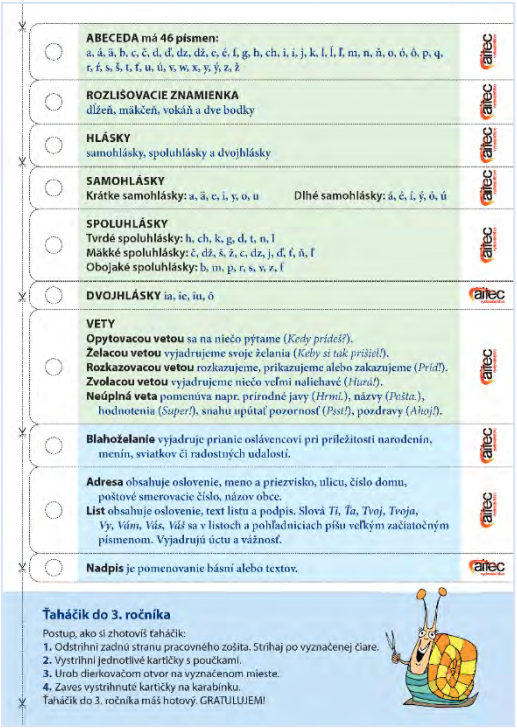

ABECEDA má **46 písmen:**
a, á, ä, b, c, č, d, ď, dz, dž, e, é, f, g, h, ch, i, í, j, k, l, ĺ, ľ, m, n, ň, o, ó, ô, p, q, r, ŕ, s, š, t, ť, u, ú, v, w, x, y, ý, z, ž

ROZLIŠOVACIE ZNAMIENKA
dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky

HLÁSKY
samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky

SAMOHLÁSKY
Krátke samohlásky: a, ä, e, i, y, o, u Dlhé samohlásky: á, é, í, ý, ó, ú

SPOLUHLÁSKY
Tvrdé spoluhlásky: h, ch, k, g, d, t, n, l
Mäkké spoluhlásky: č, dž, š, ž, c, dz, j, ď, ť, ň, ľ
Obojaké spoluhlásky: b, m, p, r, s, v, z, f

DVOJHLÁSKY ia, ie, iu, ô

VETY
Opytovacou vetou sa na niečo pýtame (*Kedy prídeš?*).
Želacou vetou vyjadrujeme svoje želania (*Keby si tak prišiel!*).
Rozkazovacou vetou rozkazujeme, prikazujeme alebo zakazujeme (*Príď!*).
Zvolacou vetou vyjadrujeme niečo veľmi naliehavé (*Hurá!*).
Neúplná veta pomenúva napr. prírodné javy (*Hrmí.*), názvy (*Pošta.*), hodnotenia (*Super!*), snahu upútať pozornosť (*Psst!*), pozdravy (*Ahoj!*).

Blahoželanie vyjadruje prianie oslávencovi pri príležitosti narodenín, menín, sviatkov či radostných udalostí.

Adresa obsahuje oslovenie, meno a priezvisko, ulicu, číslo domu, poštové smerovacie číslo, názov obce.
List obsahuje oslovenie, text listu a podpis. Slová *Ti, Ta, Tvoj, Tvoja, Vy, Vám, Vás, Váš* sa v listoch a pohľadniciach píšu veľkým začiatočným písmenom. Vyjadrujú úctu a vážnosť.

Nadpis je pomenovanie básní alebo textov.

Ťaháčik do 3. ročníka
Postup, ako si zhotovíš ťaháčik:
1. Odstrihni zadnú stranu pracovného zošita. Stríhaj po vyznačenej čiare.
2. Vystrihni jednotlivé kartičky s poučkami.
3. Urob dierkovačom otvor na vyznačenom mieste.
4. Zaves vystrihnuté kartičky na karabínku.

Ťaháčik do 3. ročníka máš hotový. GRATULUJEM!

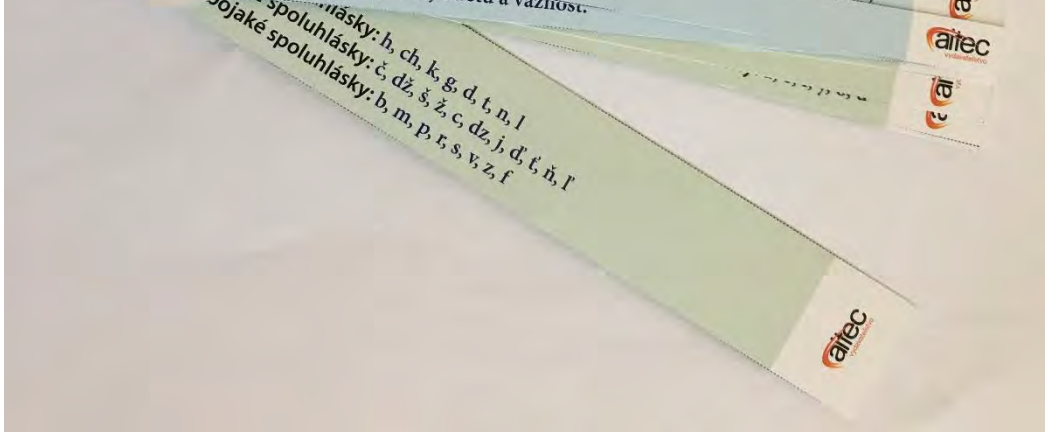

(SJ2 PZ, 4. s. o.)

Precvičenie v rôznorodých úlohách v pracovnom zošite

6 **Priraď k obrázkom *slová*.**

lýtko

lysá

lyžica

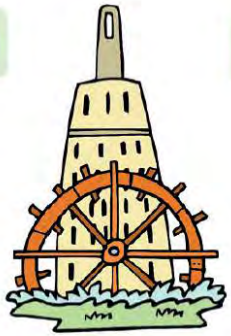

lyže

blýskať sa

lyko

plytký

plyš

plyn

mlyn

(SJ2 PZ, s. 30/6)

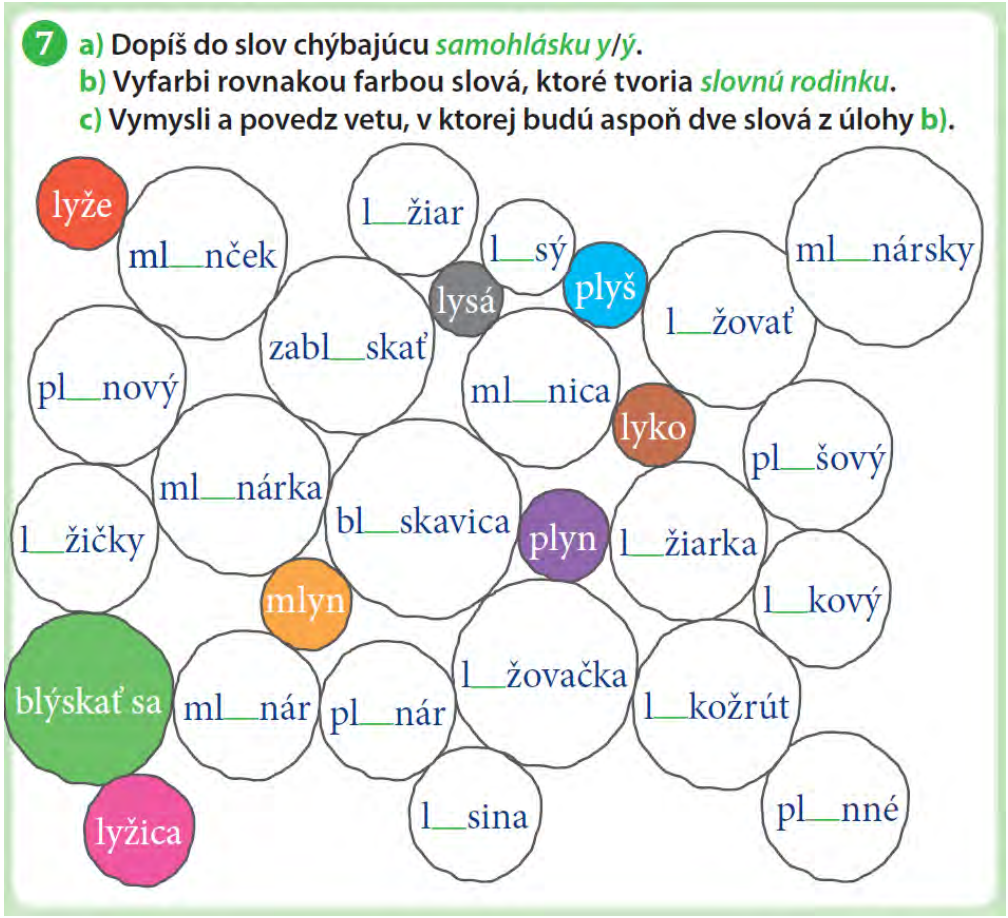
7 a) Dopíš do slov chýbajúcu samohlásku y/ý.
b) Vyfarbi rovnakou farbou slová, ktoré tvoria slovnú rodinku.
c) Vymysli a povedz vetu, v ktorej budú aspoň dve slová z úlohy b).
lyže
ml__nček
l__žiar
l__sý
plyš
ml__nársky
lysá
l__žovať
zabl__skať
pl__nový
ml__nica
lyko
pl__šový
ml__nárka
l__žičky
bl__skavica
plyn
l__žiarka
mlyn
l__kový
blýskať sa
ml__nár
pl__nár
l__žovačka
l__kožrút
lyžica
l__sina
pl__nné

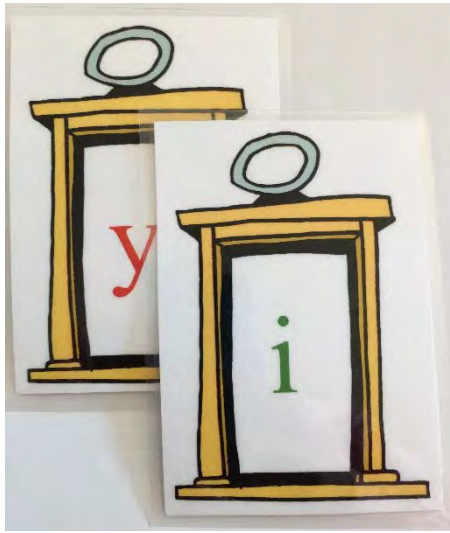
y
i

(SJ2 PZ, s. 31/7)

aitec offline

IHRISKO - Priraďovačka

aitec offline

BINGO

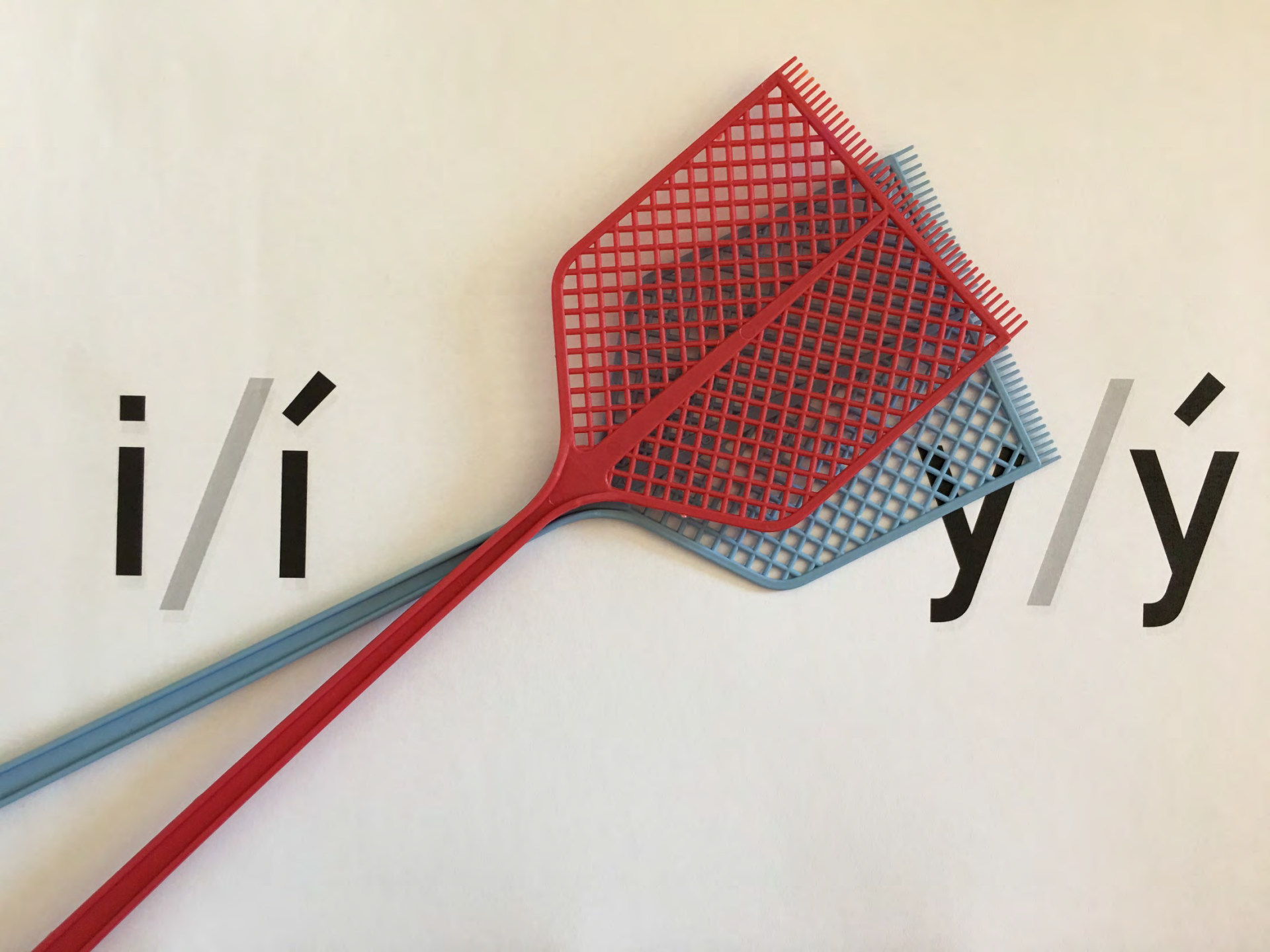
i/í
y/ý

Vyhodnotenie zvládnutia

- Príprava na diktát a zvládnutie žiakmi

Dostatočne precvičené?

- Diktát je jednou z mnohých metód, prostredníctvom ktorej sa v školskom prostredí u žiakov zisťuje úroveň zvládnutia pravopisu.

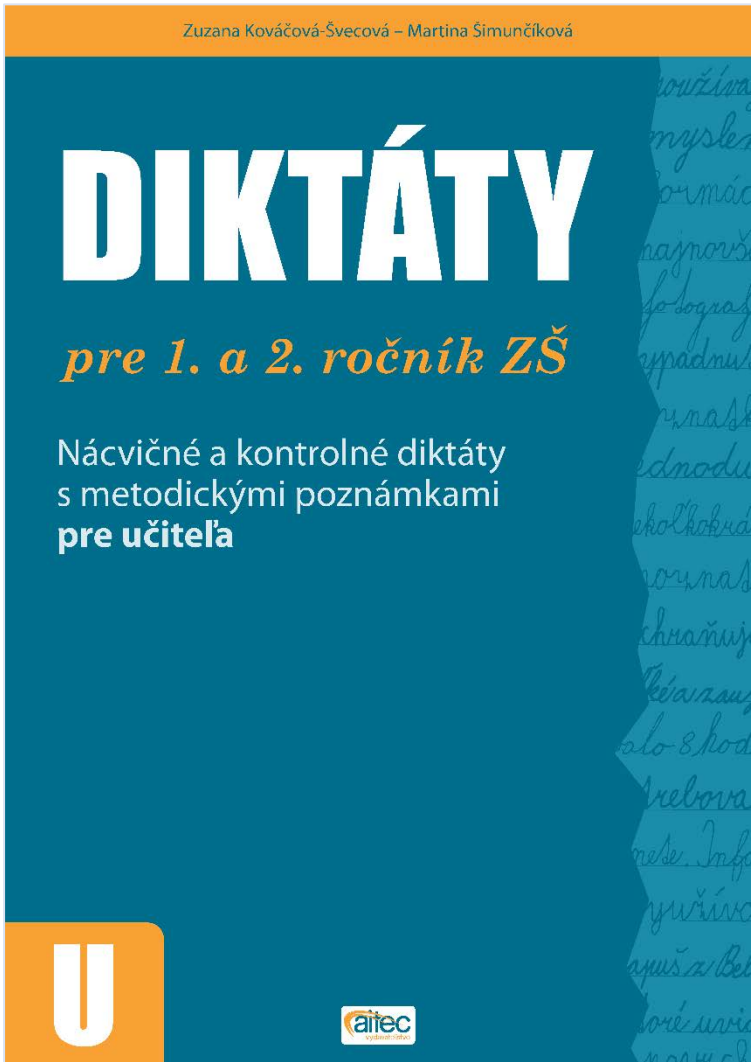

Diktáty

- Diktáty dané vzdelávacím štandardom
- Počet: 10
- Zameranie: dané
- Poradie: neurčené, ak učiteľ nepovažuje učivo za dostatočne prebraté, môže predradiť iný diktát upevneným učivom pred iný

Diktáty

- Nie dril, ale príprava vo forme nácvičných diktátov a aktivít, aby žiak zvládol obsah aj formu overovania
- Inšpirácia v MP k SJ 2
- Metodika obsahuje nielen diktáty, ale aj pomenované najčastejšie chyby a možnosti ich odstránenia

Nahliadnime do TVVP

Diktáty

Požiadavky podľa iŠVP:
Uplatniť pravopis **y/ý** po tvrdých spoluhláskach, uplatniť pravopis **i/í** po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách a v zvukomalebných slovách, uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou **l**, po ktorej sa píše **y**.

Tvrdé spoluhlásky

Nácvičné diktáty

*Vzhľadom na to, že žiaci ešte nepoznajú pravopis i/í alebo y/ý po obojakých spoluhláskach, treba im správne písmená **nadiktovať**.*

1. nohy, hýbať, kruhy, váhy, ohybné, úlohy, stuhy, hymna, zahynúť, brehy, stohy, dlahy, dlhý, hýľ, dráhy, druhy, dúhy, hypotéka, krčahy, prahy, ostrohy, pluhy, pehy, rohy, tuhy, hygiena
(26 slov)

2. chyba, chýba, strechy, chytro, chytať, kuchyňa, varechy, sochy, pochybuje, chyrna, chyža, šachy, kožuchy, blchy, muchy, pančuchy, sprchy, orechy, mechy, plechy, chytľavé, vrchy, chystať, chýr, posúchy
(25 slov)

3. oblaky, ruky, šatky, kývať, kyslé, kysnúť, kýchať, hračky, mušky, jaskyňa, potoky, nákyp, kyvadlo, mačky, kyjak, pavúky, pokyn, háky, haluškу, hrušky, raňajky
(21 slov)

4. gyps, gymnastika, gymnazista, dogy, burgyňa, gymnasta, gýčové, kolegyňa, figy, strigy
(10 slov)

5. Diktát po zrakovej príprave (diktát s upozornením)
lujó, hýbe, nohy, gyps, gitara, kimono, kyslá, chyba, chichotanie, angina, burgyňa, jaskyňa, kikiriki, kino
(14 slov)

6. Gymnasta má / ohybné nohy. // Potrebuješ orechy / alebo hrušky? // Chýbajú nám / kyslé uhorky. // Kýchajú mačky? // Chytro si urobme / úlohy! // Pavúky chytajú / malé mušky. // Náš chýrny / kvet uhynul. // Sliepka zjedla / strúhanú burgyňu.
(30 slov/29 plnovýznamových)

7. Peter chytro / zjedol haluškу. // Hýbu sa sochy? // To je / veľká chyba! / Navleč si / pančuchy! // Naše malé dogy / chytajú hračky. // Otcova kolegyňa / má nohu v gypse. // Dajme do koláča / hrušky a orechy. // Tomáš išiel / do kina?
(35 slov/30 plnovýznamových)

8. Diktát po zrakovej príprave (diktát s upozornením)
dym, dýcha, diktát, Dita, kedy, vtedy, odtiaľ, vždy, krokodíl, dyňa, dýka, navždy
(12 slov)

9. Diktát po zrakovej príprave (diktát s upozornením)
ty, tykať, motyka, vety, motýľ, týždeň, tyčinka, dotýkať, tiger, tik-tak, kostým, zošity, šaty, tykadlo, Martin, Tina, tyč, kvety, torty, parkety, nylon, zvony, slony, stany
(24 slov)

10. Výberový diktát
Píš iba slová, v ktorých sa píše po l samohláska y alebo ý.
lyko, lysá, list, palica, lýtko, lyže, oblízať, lízanka, lyžica, blýskať, líce, mlyn, hlina, stolík, líška, plyn, plyš, linajka, liter, plytká, ulica, slýchať, zmrzlina, dolina, vzlykať, zlyhať, lipa, ligotať sa, malina, oliva
(13 slov)

11. Obrázkový diktát (autodiktát). *Pomenuj obrázky a slová napíš.*
varechy, dyňa, kocky, kyjak, orechy, nohy, muchy, hrušky, jahody, kvety, pavúky, motyka, gitara, tiger, lyže, lyžica, mlyn, motýľ
(18 slov)

12. unavený bežec, skalnatý povrch, chudý chlapec, smutný kráľ, tvrdý kameň, veselý herec, hranatý stôl, farebný plot, malý kopček, mladý autor, guľatý mesiac, škaredý šarkan, lacný kabát, chladný vietor, hrdý žiak
(30 slov)

13. Malý Martin / chce plyšového / tigra. // Vždy vzlyká. // Unavený lyžiar / bol bledý. // Zakaždým ho / bolelo lýtko. // Za mlynom / je hôrka. // Farebný motýľ / má dlhé / tykadlá. // Tina spadla / do plytkého / potoka.
(29 slov/25 plnovýznamových)

(D1 – 2, s. 53, 54)

aitec offline

IHRISKO - Doplňovačka

aitec offline

Kontrolný diktát

- Finálna fáza dôležitá pre učiteľa a žiaka/rodiča
- Určuje nielen mieru, ale aj ďalšie kroky práce učiteľa
- Diktáty v metodickej príručke

5 Kontrolné diktáty v 2. ročníku ZŠ podľa iŠVP

***Počet*: 10** (20 – 30 plnovýznamových slov)
***Zameranie*:**

1. Opakovanie učiva 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky
8. Slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li
9. Vety
10. Opakovanie učiva 2. ročníka ZŠ

Návrhy kontrolných diktátov v 2. ročníku

Opakovanie učiva 1. ročníka ZŠ

Karol pomôže malej Janke. Po dvore behajú zvieratá. Ema prebehla na ľavú stranu. V hore sa pásla srna. Pes skákal na plot. Pôjdeš do tábora?

(počet slov 24, počet plnovýznamových slov 20)

Hláska a písmeno (ch, dz, dž)

Džíp je veľké auto. Mám rada orechové koláče. Danka jedla džem s chlebom. Sadze sú čierne. Zajtra pôjdeme na chatu. Džús preliala do nového džbánu. Chlapec sa zľakol malého chrobáka.

(počet slov 30, počet plnovýznamových slov 27)

Samohláska ä

Źriebätko veselo skákalo. Poznáš nevädzu? Na ruke mám päť prstov. Opäť to nevieš? Bábätko ležalo na mäkkej poduške. Mäsiar predáva čerstvé mäso. Kvet na horúcom slnku zvädne.

(počet slov 27, počet plnovýznamových slov 24)

Dvojhlásky

Mám staršiu sestru Dianu. Červená jahôdka nádherne vonia. V triede je päť dievčat. Môj priateľ Július krásne spieva. Včielka lieta okolo voňavého kvietka. Vôbec tomu nerozumiem. Dnes má moja mama sviatok.

(počet slov 31, počet plnovýznamových slov 29)

Poznámka: Vzhľadom na to, že učivo *Tvrdé spoluhlásky* môže byť podľa TVVP ukončené až v 2. polroku (február), zamenili sme poradie kontrolných diktátov *Opakovanie učiva za 1. polrok* a *Tvrdé spoluhlásky*.

Opakovanie učiva za 1. polrok

Zlatka je ôsmačka. Našla biele pierko. Potešila sa. Potôčik hlasno zurčal. Chlapec ležal na lúke. Lúka bola mäkká ako vankúš. Šteňa hlasno štekalo. Nad džbánom lietala mucha.

(počet slov 27, počet plnovýznamových slov 24)

Tvrdé spoluhlásky

Otecko kýchol. Ochorel na lyžovačke. Mama mu chytro podala vreckovku. Starká zapla plynovú rúru. Upiekla nákyp. V plytkej vode pláva kačka. Danka je známa gymnastka. Je ohybná ako prútik. Pôjdete do kina?

(počet slov 32, počet plnovýznamových slov 28)

Mäkké spoluhlásky

Janík prečítal báseň. Do košíka vložila vajíčka a džús. Z jedle spadla šiška. Do čaju dávame med a citrón. Brata láka ďaleká cudzina. Starká nazbierala žihľavu.

(počet slov 26, počet plnovýznamových slov 21)

Slabiky de, te, ne, le, di,ti, ni, li

Líška sa ticho blížila k jazeru. Divá kačica jej uletela. Dnes nemala šťastie. Kačka vletela medzi labute. Denisa sa na ne dlho dívala. O svojom zážitku utekala povedať tete Martine.

(počet slov 30, počet plnovýznamových slov 26)

Vety

Vonku nasnežilo. Hurá! Pôjdeme sa sánkovať? Ja sa budem lyžovať. Máš nové korčule? Dávaj pozor! Sestra spadla na ľade. Bolí ju koleno. Prečo sa jej smeješ? Želám ti skoré uzdravenie!

(počet slov 30, počet plnovýznamových slov 27)

Opakovanie učiva 2. ročníka ZŠ

Piesok a voda čakajú na deti. Prázdniny sa opäť blížia. Chytro zbalíme stan a nalejeme vodu na zvädnutú kytičku. Pôjdeme do lesa. Budeme sa hrať celé dni. V lese je nádherná vôňa a svieži vzduch. Tešíme sa!

(počet slov 37, počet plnovýznamových slov 30)

(MP SJ2, s. 9)

Kontrolný diktát

- Spôsob diktovania – kapitola 6 v titule Diktáty pre 1. a 2. ročník, kapitola 5 v titule Diktáty pre 3. a 4. ročník

6. Metodické poznámky alebo ako správne nadiktovať diktát

Správne nadiktovať text nebýva vždy jednoduché. Žiakovou úlohou je v ústnom prejave učiteľa identifikovať pravopisné javy a správne ich v diktáte napísať. Písanie diktátu je aj pre žiaka veľmi špecifická situácia, na ktorú sa musí pripraviť a sústrediť viac ako na bežnú činnosť na vyučovaní. Učiteľ by mal túto pre žiaka stresujúcu situáciu pripraviť tak, aby mal žiak čo najväčšiu šancu na úspech. Pripravili sme preto prehľad tipov a metodických poznámok.

Z hľadiska psychohygieny je dôležité pripraviť miestnosť, vyvetrať triedu, odstrániť rušivé vplyvy, nepotrebné pomôcky a potreby. Pred diktátom žiakov môžeme motivovať rozhovorom, v ktorom im objasníme, čo sa bude diať a prečo. Situáciu je vhodné mierne odľahčiť pomocou jemného humoru, ale s mierou, aby sa žiaci dokázali na nasledujúce činnosti sústrediť. V tejto fáze už žiakov neupozorňujeme na pravopisné javy, neskúšame ich, aby sa na ne nesústredili. Počas motivácie a diktovania učiteľ stojí vpredu, aby videl na všetkých žiakov rovnako a mohol tak sledovať tempo ich písania, prípadne korigovať tempo svojho diktovania. Rýchlosť je možné spomaliť, nemal by však prestať diktovať úplne. Počas diktovania sa žiaci s učiteľom nerozprávajú, nepýtajú sa na diktát a pravopisné javy ani na nič iné. Ak sa v texte vyskytujú javy, s ktorými sa žiaci ešte nestretli, odporúča sa napísať ich na viditeľné miesto na tabuľu, prípadne premietnuť na interaktívnu tabuľu a žiakov na ne vopred upozorniť. Tieto javy môžu byť pre žiakov viditeľné počas písania celého diktátu, prípadne môžu byť premietnuté krátko pred začatím písania.

METODICKÝ POSTUP PRI DIKTOVANÍ DIKTÁTU

Čítanie diktátu učiteľom – učiteľ prečíta celý diktát, aby sa s ním žiaci vopred oboznámili. Čítanie má byť zvučné, výrazné, ale pritom prirodzené, bez zvýraz-

(D1 – 2, s. 10)

Kontrolný diktát

Návrhy na 5. kontrolný diktát

Rozsah kontrolného diktátu: 20–30 plnovýznamových slov

Vzhľadom na to, že žiaci ešte nepoznajú pravopis i/í alebo y/ý po obojakých spoluhláskach, treba im v slovách kikiríkajú, Kristína správne písmeno ***nadiktovať.***

1. Mám nové / plyšové hračky. // V mlynovci / melú múku. // Tina hladá / lyže. // Martin sa / pomaly hýbe. // Dita má kostým / a nylonové / pančuchy. // Kohúty / kikiríkajú. // Kedy odídeš / na lyžiarčku? // Kristína chytá / motýľa.

(30 slov/27 plnovýznamových)

2. Kedy poleješ / kvety? // Chýbajú nám / banány / a hrušky. // Pečieme / kysnuté buchty. // Vždy chytáš / ráčiky? // Martin chýbal / v škole / celý mesiac. // Máš choré nohy? // Lyžujeme sa / na svahu / za mlynom.

(28 slov/24 plnovýznamových)

3. Na lúke / za plytkým potokom / rastú kvety. // Na džem potrebujeme / ovocie / a kilo cukru. // Martin znova / diktuje Eme / diktát. // Kedy sa hýbu. // Nadýchol sa / hustého dymu. // Tina hrá / na gitare. // Škaredý plagát / je gyé?

(34 slov/27 plnovýznamových)

Najčastejšie sa vyskytujúce chyby žiakov
a možnosti ich odstránenia

Chyba	Návod na odstránenie	Návrh slov
Nesprávne uplatnenie pravopisu *i/í* po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách a v zvukomalebných slovách	Tvoriť vety a písať slová s *i/í* po tvrdých spoluhláskach. Častým opakovaním sa naučiť naspamäť čo najviac týchto slov.	hijó, hitparáda, história, chichot, chirurg, kino, kilo, kimono, kikiríkať, kivi, gitara, angína, git, diktát, dísk, diskusia, Dita, dinosaurus, puding, odíde, krokodíl, titul, tik-tak, tikať (hodiny), tím, Martin, tiger, nikel, nit, Denisa, linajka, liga, ligotať, líška, liter, policajt
Nesprávne uplatnenie pravopisu slov s tvrdou spoluhláskou *l*, po ktorej sa píše *y*	Tvoriť vety a písať slová s tvrdou spoluhláskou *l*, po ktorej sa píše *y*. Častým opakovaním sa naučiť naspamäť čo najviac týchto slov.	blýskať sa, lyžica, lýtko, lyže, mlyn, pomaly, plyn, plytký, plynulý, plyš, slýchať, vplyv, vzlykať, zlyhať

(D1 – 2, s. 55)

Písanie slov podľa abecedy

- Hra

Pozrime sa opäť na naše ciele

- Diskusia o možnosti zvládnuť požiadavky

Nové materiály – zmenený obsah

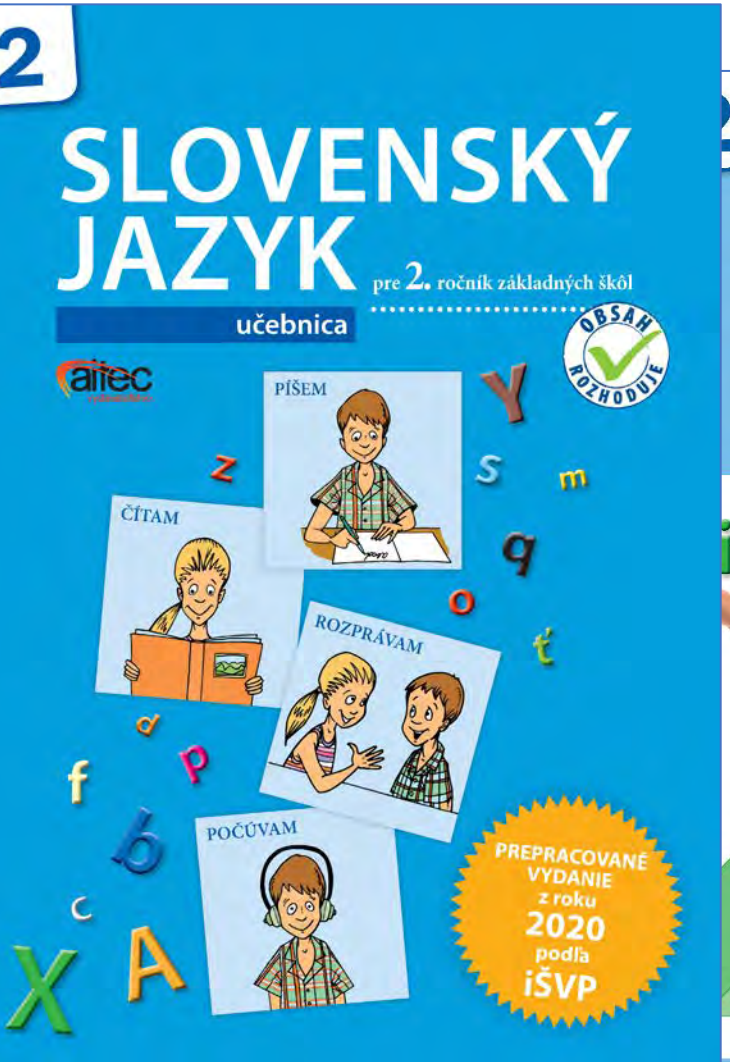

2
SLOVENSKÝ JAZYK
pro 2. ročník základních škol
učebnica
alfa
PÍŠEM
ČÍTAM
ROZPRÁVÁM
POČÍTÁM
PŘEPRACOVANÉ VYDÁNÍ 1. tisku 2020 podle ŠVP